

- שם המחקר: אתיקה מחקרית: לקראת פיתוח עקרונות מקצועיים וקווים מנחים לעריכת מחקרים בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
- שנה : 2023
- סוג מחקר : מחקר
- מס' קטלוגי : 890-182-2019
- שמות החוקרים: פרופ' אורלי שפירא-לשצ'ינסקי רכזת המחקר: דר' תהילה רפטר - עוזרי
- רשות המחקר: אוניברסיטת בר-אילן

מגבלות המחקר והמלצות למחקרי המשך:

מחקר זה נערך בסיוע מלגה מקרן שלם.

יש לבחון ממצאי מחקר זה לאור מספר מגבלות, המרכזיות שבהן עוסקות במדגם. גודל המדגם עשוי להוביל לכך שהמדגם אינו מייצג מספיק את אוכלוסיית החוקרים וחברי ועדות האתיקה בארץ. בנוסף, ייצוג האוניברסיטאות אינו אחיד, אי האחידות נובעת מכך שישנן אוניברסיטאות בהן שמות חברי ועדות האתיקה אינו מפורסם לציבור ואנונימיותם נשמרת על מנת למנוע הפעלת לחצים חיצוניים. כמו כן, בחלק מהאוניברסיטאות לא נמצאו מספיק חוקרים העוסקים בחקר אוכלוסייה עם מש"ה ואשר רלוונטיים למחקר זה.

מגבלה נוספת במחקר הייתה במציאת תומכי החלטה בעלי מינוי לאנשים עם מש"ה. קושי זה נבע מכך שבמדינת ישראל תהליך מציאת חלופות לאפטרופוסות הינו חדש וקודם רק בשנים האחרונות, כך שישנם מספר מצומצם של תומכי החלטה בכלל ותומכי החלטה בעלי מינוי לאוכלוסיית מש"ה בפרט. שאר המינויים פונים לאוכלוסיות אחרות כמו בריאות נפש, בעיות פיסיולוגיות, זקנה וכדומה. יתרה מכך, במהלך המחקר עלתה ההבנה כי ארגונים מפעילים וכן עובדים סוציאליים אינם מזוהים עם המושג תומך החלטה והאבחנה בינו לבין אפטרופוס, דבר אשר הקשה על מציאת תומכי החלטה מתאימים למחקר. לכן יש לחשוף ולהטמיע בשטח את השינויים שנערכו במערך האפטרופוסות ובקידום אנשים עם מש"ה בקבלת החלטות על חייהם וביניהם על הסכמתם להשתתפות במחקר. בנוסף, היה קושי במציאת אפטרופוסים להם ילדים עם מש"ה הגרים בביתם ואשר הסכימו לאשר את השתתפות ילדם במחקר. קושי זה נבע מהגנת יתר של האפטרופוסים וכן מחוסר רצון לחשוף את ילדיהם לחוקר ולמחקר בכלל.

חשוב לציין כי, לאור תקופת הקורונה כל הראיונות נערכו בזום מלבד הראיונות עם קבוצת האנשים עם מש"ה, אשר נערכו פנים מול פנים על פי הגבלות הקורונה. אופן זה של ראיונות הקשה על השיח ביחס לשיח בתקופה ללא מגפות.

מחקר זה כולל ממצאים חדשים בנושא שיתופם של אנשים עם מש"ה במחקר ולפיכך, מעלה שאלות חדשות למחקר עתידי אשר יובילו לבחינת הדילמות והעקרונות שנמצאו במסגרת מחקר זה וניתוחם ע"י אנשי חינוך כמו: מורים ומנהלים בבתי ספר לחינוך מיוחד, מומחי תחום ומנהלי מתי"א (מרכזי תמיכה יישובי אזורי) וכן מנהלים, מורי שילוב ורכזי חינוך מיוחד בתוך בתי ספר רגילים, הנמצאים באינטראקציה עם הורים ואפטרופוסים וכן תלמידים עם מש"ה, דבר העשוי לקדם ולפתח קוד אתי מערכתי העשוי להשפיע ולעצב את יכולות הסנגור העצמי מגיל צעיר, לשם קידום תלמידים הלומדים במערכת החינוך המיוחד בעת סיום לימודיהם לקראת חיים עצמאיים ושיתופם בעתיד במחקרים.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)